

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre .. 12 kor.
 Fél évre .. .. 6 kor.
 Negyed évre .. 3 kor.

*
 A lap szerkesztéséhez küldendő anyagok, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitóléc sora 50 fillér.

*
 A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadtatók
 el.
 Kéziratok nem küldendők vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Pünkösöd.

Zombor, 1902. május 16.

☉ Tavasz mosolygó, illatos öltözékű tündére végig suhan a természet felett. Megérinti a földet: az megtelik virággal, megérinti a levegőt és az megtelik a napsugár életontó melegével, megérinti az emberi szívet és az megtelik szeretettel, a szív virágával, a lélek napsugarával.

Piros betűkkel nyomatjuk naptárainkba a pünkösdi ünnepet, de lángbetűkkel kellene annak tartalmát és jelentőségét oda írni minden ember szívébe, hogy megismerje király és koldus, szegény és gazdag egyaránt a földre szállt Szeretet mindenhatóságának kötelezettségét: Testvéreim szeressétek egymást!

Nincs szív, mely ilyenkor föl ne emelkednék a mindennapi életküzdelem porából, nincs elme, a melyet el ne töltene az a vigasztaló gondolat, hogy a keresztfán meghalt Megváltó föltámadt és lángnyelvek alakjában leszállott az emberiség szívébe, lelkébe.

Életének csodálatos altruizmusa valóban itt él tovább a világon, mindenféle nemzetek között s megújuló vigasztalással árasztja el a tökéletességért és az Istenhez közelebb álló boldogságért küzdők szívet.

Ez a sokat kiállott kis nemzetünk is egy azok között, a kik isteni rendelés folytán küzdenek az emberiség nagyobb jóvoltáért. És ennek a kis nemzetnek is nagy szüksége van, nagyobb mint másnak Jézus hitének örökké való gondolatára. Mi lett volna belőlünk és mi lenne ezután, ha csekélységünk tudatát nem emelné föl újra, meg újra az a gondolat, hogy küzdelmeink nem hiába valók és a világ fejlődésében nekünk is megvan az a hivatásunk, hogy másokat boldogítsunk, magunk is boldogabbakká legyünk.

Nemzetünk nehéz dolgait az ünnep magaságából nézvé, eltűnnek abban az élet apró

viszálykodásai és a küzdelem zordonságai. Amit ilyenkor keresünk, csak az, hogy a közös nagy nemzeti életnek melyek azok a jelenségei, a melyek ellenkeznek gondviselészerű haladásunkkal? És melyek ismét azok, a melyek kultusza által megérdemljük a nemzetek sorában boldogabb jövődönket?

A magyar politika nehéz; nehezebb mint akármely más nemzet politikája.

Államunk egy másik, nálunknál erősebb állam jóvoltával van összekötve, a mi létünket, igaz, hogy biztosítja, de egyben visszatartja legjobb erőinket is a szabad kibontakozástól.

Számos hatalmas nemzeti tulajdonságunk nem szolgálhat autochton módon a magyar államrend megerősítésére. Szinte egyetlen alkotó, politikai és hazafias ösztönünk sincs, a melyet egészen végig lehetne éreznünk és cselekednünk. Elvi küzdelmeink határát megszabják a dualizmus és monarchia nagyhatalmi érdekei, pártéletünk szabad akciója minden részéről korlátozva van.

Alig van nemzeti érdek, melynek művelésére a pártpolitika teljes erejével, a korlátozás gondolata nélkül elszánhatja magát. De mivel ez a korlátozottság egyedüli létezésünknek a föltétele, alkalmazkodnunk kell hozzá és aggódo, bölcs gondolat kell életerőnk megméréséknünk, hogy össze ne ütközzék ezzel a nagy és parancsoló szükségességgel. Mint az élet minden másnak a föltétele s a mig ez biztosítva nincsen, minden más fölött hiába töprengenek.

A magyar kormányzó államférfiaknak örökös fájdalma az, hogy a nemzet alkotó képességeinek határait meg kell vonniok, de nagy bölcsességük is, hogy ezt a határt évről-évre meg tudják vonni, úgy hogy a nemzet politikai ereje a megvont korlátokon belül szakadatlanul öregbedjék és fejlődjék egy oly végső kibontakozás felé, a

melynek titkait szemünk előtt most még a jövődől sűrű fátyola borítja.

Imígyen van a magyar nemzeti politika munkája szűkebb területre utasítva, mint más nemzeteké. De ha száz dolog van, a mit nekünk megtennünk és politikai akcióval egész sikerre juttatunk nem lehet: van ismét száz dolog, a mit becsületesen s a haza szeretetétől áthatva, ha megteszünk, jövőnk biztatón mosolyog felénk.

Lehetetlen az, hogy egy öntudatos nemzet, ha kötelességeit bölcs államvezetés mellett helyeseen teljesíti, a béke védelme alatt ne küzdje ki magának a rendeltetéshez való sikereket, még ha erőit meg is nyirbálja a létezésért fizetett politikai adó. Látjuk, hogy a növények, állatok és emberek kedvezőtlen feltételek mellett is képesek fejlődni, a mig mások kedvező feltételek mellett is elcsenevésznak és idő előtt semmivé lesznek.

A fejlődés igazi ereje a lények képességében van elrejtve. A magyar nemzet ezredéves története pedig azt mutatja, hogy életre nagyon is képesek vagyunk. Ha nem volnánk az, hol lennénk már annyi balszerencse és viszály után?

De mindezeknek van egy nagy, mindennél nagyobb föltétele. Az tudniillik, hogy állami és nemzeti életünkben tiszta fényben tündököljön a haza szeretete, a nemzetek ezen hatalmas altruizmusa.

Nem banális értelemben vesszük mi ezt a szót, mint annyian, a kiknek a hazaszeretet csak csengő-bongó szólam.

Nekünk és mindazoknak, a kik a jövődőlért dolgoznak, a hazaszeretet kötelesség! Lemonadás száz apró egyéni, családi, hivatásbeli, vagyoni és osztályérdekről, hogy a lemondásból a haza nagy élete legyen gazdagabbá. Félretétele sok haszonnak, előnynek. És mindenekfelett tiszta, őnzetlen művelése a közügyeknek. Mert hiszen világos, hogy mindaz, amit a magán egyén, a

A „BÁCSKA“ tárcája.

Üdvözlét.

— B. Ilonka és Sz. Imre esküvőjére. —

Egy kis fácska áll a kertben
 Tele fehér, kis virággal,
 Szerte árad, betölti a
 Léget édes illatával ...

Május van im — hát nem csoda,
 Hogy ily bájos a természet,
 Ti is azért esküdtök ma
 Egymásnak örök hűségét.

Hisz a május s a szerelem
 Bizonyon ikertestvérek,
 Boldog ilyenkor mindenki,
 Nem is lesz hát irigyetek.

Egy kis fácska áll a kertben
 Tele fehér, kis virággal —
 Egy ifjú pár a templomban,
 A lányka fején fátyol van ...

Én itt — ti ott — s mégis együtt
 Szellemileg — gondolatban —
 Ugy-e édes előttek,
 Valamit ez nyom a latban? ...

Mályva.

VEREBEK A FÁN.

Írta: Szathmári József.

Szentelen jószág is az a veréb, mindentitt ott van, a hol valami falni valót lehet találni. Milyen jó kedvű, milyen otthonos, milyen orcátlanul bizalmas; azt gondolja, hogy valami szörnyen nagy gyönyörűségére szolgál az mindenkinek, hogy ő úgy illegeti-billegeti magát, ugrál, táncol, azt sem tudja, hogy bigyesztgesse azt a vörhenyes, rozsdás-szárnnyát, farkát; jára a szája folyton, azt hiszi, hogy ő is éneklő madár, azért boszantja azzal a viseltes hangjával unos-untalan a fültűket.

Uram bocsáss, még azt sem resteli gondolni, hogy ő házi állat, mert a természetrajzban az van a keresztlevele mellé írva, hogy házi veréb. — Oh az ebadta csunya hazug madara! — Hát az már mégis csak sokabb a soknál, hogy olyan „piaci veréb“ az a veréb.

Hát még mikor száz kétszázad magával rárakodik a fára, akkor milyen orcátlan. Hogy lakmároznak az a fa gyümölcséből, hogy falnak, hogy kínálják egymást, hogy teszik tönkre, a mit meg nem bírnak enni. Össze csipkedik, ki vágják a gyümölcsöt csak azért, hogy ne legyen. Mindegy az nekik, ha eperfán, ha cseresnye vagy más fán vannak, ők mindig egyformán pusztítanak.

Ha kifogásolja a fa gazdája ezt a veréb vandalizmust, rá fogják, hogy ők rovarpusztítók, azért vannak a fán. Oh a hazug pimaszok! Hiszen ha rovarpusztítók volnának ökelmek, nem kellene a minisztériumnak rendeletet bocsajtan ki a hernyózás végett, majd leszednék a hernyókat azok a verébek. De hát ökelmek orcátlanul hazudnak, ők csak gyümölcs- és gabonapusztító kártékony férgek, gazda boszantó tolvajok.

No de minden szentelent úgy kell rendre utasítani, a mint lehet, mindenkivel azon a nyelven kell beszélni, a milyent megért.

Ha az ember csak úgy hessegeti őket a fáról, rá sem ütyitene, tudnak ők annyit, hogy a hessegető nem éri el őket. A szalmával kitömött rossz kabátból

sem félnek, melyet az érett buza közé állítanak, sőt még ha rossz kalapot nyomnak is a szalmaember fejére, azt sem rettegek; mitöbb, még azta tréfát is megcselekszik, hogy kinevetik s kinevezik figyelő állomásnak a verébi-ijesztőt és a rossz kalap tetejéről vigyázzák az ő szerintök gonosz, különben pedig becstületes vérsce uraságot. A szentelének legszentelenebbje pedig ráfogja, hogy két nullát látott a szalmaemberen és elég nevelten az egész világ előtt a rossz kalap tetejére rakni a két nullás helyre valót. Hanem ha a gazda fogja a töltött puskát s valami magyarosan közibük durrant, egyszerre vége mindennek ... A lövés elhangzása után néma csend honol az egész környéken, egy-két halálra ijedt verebet lehet még látni, a mint megrémülve röptünek a többi után s reszkető hangon csiripelik, hogy sobasem mennek többé sem buzába, sem fára, sem ők, sem atyáink.

No hála a puskának, csakhogy megszabadított ezektől a piszkos fülű verebektől ... De nini, mi a manó az már megint? Micsoda éktelen láрма az ott a szomszéd kertjében? Hej szomszéd ur! Szomszéd ur! ... Micsoda szörnyű csiripelés van a maga kertjében? ... Hát a verébek a fán ...

Szegény Kádár Gyuláról jutottak eszembe ezek a szentelen verébek a fán ... Becstületes pintér mester volt az apja, de azért Gyula fiát — kilencé köztül a legfiatalabbat — kitanította tanítónak, hogy legyen az ő familiájában is uri féle. Majd jó lesz az ő fiának uri házában öregségére meghuzódni.

Ugy is lett, a hogy az öreg Kádár bácsi óhajtotta. Gyula gyerek ezeltől tíz évvel tanító lett; kintnő oklevelet adtak neki a bajai tanítóképzőben. Mindjárt meg is választották egy tiszamenti városban tanítónak. Lehet, hogy nem a kintnő oklevél, hanem Gyulának csinos formája és nőtlen állapota volt a főajánló levele a választásnál, mert abban a tiszamenti városban sok tanítónénak való lány volt ám. De hát Gyula gyerek még képezdész korában megigérte egy nagyon szép bajai kislánynak, hogy feleségül veszi, ha tanító

család, a párt, a felekezet, az érdekcsoport, a klikk vagy másféle szövetség fölémszt a maga partikuláris jóvoltáért, mindaz a haza, a „mindenki” erejét csökkenti és akadályozója a nemzeti erő kifejlésének, még ott is, a hol az lehetséges. És az a mi nagy bajunk, az a mi nemzetünk lassu fejlődésének az igazi oka, hogy túlságosan sokat beszélvén a haza szeretetéről, keveset áldozunk cselekvéssel a hazának.

A magyar politika mind ez ideig még nem birt kibontakozni a partikuláris érdekek kultuszából. Ez és ez a felekezet, párt, vármegye, város, érdekcsoport, család, rokonság, osztály, a haza jólétét abból méri meg, hogy milyen jó dolga van neki magának. És inkább elvenni szeretne valamit a nagy közös vagyontól, mint adni hozzá. Az államot magát is ezer apró külön érdek cibálja folytonosan és gyötrelme Magyarországon kormányzó államférfiu lenni, a kítől mindenki akar magának valamit.

Magát a nemzeti munkát sem hatja még át az a gondolat, hogy azzal nemcsak a magunk hasznát mozdítjuk elő, hanem a nemzet erejét és dicsőségét is. A haszonvágy, a korrupció, a klikk uralom, a helyi érdek, a felekezeti külön érdek, a családi különérdek, a protekció, a nepotizmus, a párterőszak, a vicinálizmus, az imkompatibilitás stb. szóval minden, amiről panaszkodunk, csak egy-egy részlete annak a közös nagy hibának, hogy a nemzet és az állam közügyeit nem fogjuk fel egyetemesen s mindig csak apró érdekek és ambíciók egybehangelésében keressük a politikai és egyéni sikereket titkát. Parasztságunk elmaradottságának és szegénységének is ez az oka. Föderalizmus ez is, mely részekre bontja a magyar faj és nemzet közös erejét és az egyetemes nagy nemzeti érdek előrenyomulását hátráltatja.

Ez az, a miből ki kell bontakoznunk.

A kereszténység nagy alkotó ereje az egyetemesre utal mindenkit. Nincs egyéni, családi és partikuláris boldogság, hacsak a közös boldogságban nincsen. Ebből merít mindenki vagyont és erőt. Veszendő az a jólét, a mely a haza boldogságának megrablásából keletkezett.

A közügyek magasabb kultuszára kell törekednünk. Ez ama hazafiasság, melynek teste és vére van. Kiüldözni az emberekből a közügyek rovására való szerencsevadászatot, a közvagyont fölprédálásának cinikus hajlandóságait, a partikuláris hasznok keresését és mindent, a mi a haza nagy gondolatát gyöngíti. Nyomon kergetni mindent, a mi a közérdek színe alatt harácsol a haza közös jóvoltából.

Mindennapi hitvallásunkká tenni azt, hogy munkánkból, vagyonunkból, örömünkől, sikereinkből az első és oroszlanrész a hazáé, igazán azé. Csak ez által lehetünk mi boldogokká.

Ez ama nagy keresztény altruisztikus gondolat.

állást kap, becstelen ember léte meg is tartotta a szavát.

Most már azt gondolná valaki, hogy Kádár Gyulát megvetették, mert vidékről hozott menyecskét, dehogyan igen kedves ember lett, mert nyílt házat tartott. Egyik vendég a másikat érte az ő házában, másutt nem is tudták az ő uri barátjai az ebéd utáni feketét meginni, mint ő nála. De hát ha már ilyen nagyon becstelik az embert, egy tanítót, a falu urai, haladni kell a korrall, csak nem lehet ő is olyan falusi iskolamester forma, mint a többi huszonöt kollegája. Azt meg már épen nem engedheti, hogy az ő aranyos kis felesége olyan legyen, mint az ő kollegáinak feleségei, olyan polgár asszonyféle, a ki libákat nevel, csirkéket költet, malacot etet, munkál a kertben, uramfia talán meg maga mosogat is a konyhán.

Mindenben hasonló akart lenni uri barátjaihoz, vett ő is vastag arany láncot, gyémántos gyűrűt, ugyanolyan inggombokat, minden idényre új ruhát csináltatott; aranyos kis feleségét úgy jártatta, mint egy hercegnőt.

Mag is különböztették uri barátjai Gyulát és aranyos kis feleségét a többi tanítóktól. Gyulának özönnaí és vacsorái olyanok voltak, mint egy-egy kisserű lakodalom.

Hanem hát azért még sem volt Kádár Gyula olyan nagyon büszke, mint egyik-másik kollegájának a felesége pletykázta, no meg hát néha szükség is van a jó kollegára, tesszem azt, egy váltóaláírás stb. stb. nem is érdemes az ilyen dolgokról sokat beszélni.

Néha meglátogatta Gyulát az ő öregedő édesapja is, aki látta az ő Gyula fiának nagyuri életmódját, nem tudta felfogni az ő parasztikus eszével, hogy miként lehet 600 frt évi jövedelemből 1600 forintosan élni. Olyan formákat is gondolt az öreg Kádár bácsi, hogy nem jön az ő uri fiának hazához magát meghuzni öregségére, mert nem bírja az ő szármához szokott gyomra a fagyaltot megemészteni.

Kádár Gyula az apai okos tanács után meg merészelt említeni az ő aranyos kis feleségének, hogy

lat, a melylyel meg kell nemesítenünk minden érzéseinket és cselekvésünket.

Ez a termékeny érzés, a honszerem szent lelke szálljon ma mindazok szívébe, a kik a hazaszeretet nagy valóságát csak szavakból ismerik és erősítse azok szívében, a kik cselekedetekben gyakorolják.

Dr. Lovászy Márton beszéde. Az ó-kanizsai kerület országgyűlési képviselője dr. Lovászy Márton, a „Magyarország” főszerkesztője, kiváló zurnalisztikai teendői mellett is élénk parlamenti működést fejt ki. A most folyó költségvetési vitában immár második ízben szólalt fel és magvas beszédet mondott. Főként a kiegyezés kérdésével foglalkozott, abból indulva ki, hogy a hatvanhetes elrendezés politikája az országot a gazdasági válság és elpusztulás szélére juttatta, akkor, midőn az általános béke idejében az összes európai nemzetek a duzzadási fejlődtek és nemzeti erő expanziójuk csodásan megnőtt. A válság e teljében Magyarország politikájának fordulónya kell érnie, maradjék erejét fel kell használni az új gazdasági berendezésre, az önálló gazdasági élet megteremtésére. A hat éves kiegyezési harcban a magyar kormány lépésről lépésre hátrált az osztrák követelések előtt és hátrálnia kellett nem csupán az osztrák előnyomulás ereje folytán, hanem főként a miatt, mert nem gondoskodott arról, hogy a nemzetben hátvédet nyerjen. Nem következett volna el a kvóta csatavesztés sem, ha a kormány engedi a nemzeti közvéleményt kifejezésre jutni. A jeles szónokot, ki a törvényjavaslatot visszautasította, a ház rokonszenven hallgatta és a szélsőbal megéljenzte.

A községi iskolák új rendje. A kultusz-minisztérium a községi iskolásközletről, valamint a községi tanítók és iskolaigazgatók szolgálati rendjéről tervet dolgozott ki, a melyet hozzászólás végett megküldött az összes királyi tanfelügyelőnek és az országos tanítóegyesületeknek. Fontos ez a terv, mert az ország 17,048 népiskolájából 1774 községi, 4664 tanítóval és 253,093 tanulóval. Nemzetiségi szempontból fontos, mert a községi iskolák 27-34 százaléka, tanulóik 39 százaléka és tanítóik 20 százaléka nem magyar anyanyelvű; sőt a községi népiskolák 5-36 százaléka tisztán idegen nyelven oktat, a 908 nem magyar anyanyelvű tanító közül 60 keveset és 100 semmit sem tud magyarul; végül 44 olyan községi népiskolánk van ma is, a mely a magyar nyelvet nélkül tanítja még abban a pár órában is, a mit e célra az 1879. évi XVIII. t. c. rendel. A tervet a községi iskolák új rendjéről a következőkben ismertetjük: A munkát az iskolásközletről kivált ötféle teendővel jelöli ki: az iskolák anyagi dolgait istápolni, az iskolásközletről végrehajtani, a rendtartásra ügyelni, a tanító választását intézni és a gazdasági ismétlő iskolát jó karban tartani. Iskolásközletről tag nem lehet, a ki nem magyar állampolgár és nem tud magyarul beszélni és írni. A hol azonban még lehetetlen iskolásközletet összeállítani, ott ezt a szabályt felülírják. Az óvó-iskolai dolgok helyesebb intézése dolgából az iskolásközletről utótagjai is lehetnek. Minden iskolában meg kell lennie Magyarországi címerének és a nemzeti lobogónak. Az iskolásközletről feladatát tölti ki a terv az iskolaépítési alap szervezését, az ifjúsági és tanítói könyvtárak alapítását is. Az iskolai beírás körül az iskolásközlet tennivalója a többi közt az iskolatlan tanulókat nyilvántartani, az iskolamulasztók bírságpenzen könyvet és ruhát venni a szegényeknek, az iskolai szünetet meghatározni, az államellenes iskolakönyvet használó tanítót a közigazgatási bizottságnál följelenteni. Jelentős az a szakasz, a mely az iskolásközletről tagot illetékelennek mondja ki arra, hogy az iskola tanulmányi dolgába beleszóljasson. Csak arra legyen gondja, hogy a tanító ott van-e az iskolásközletről. Az összes rendtartási nyomtatványokat minden községi iskolában magyarul kell vezetni. Az iskolai ünepek közül április 11-ikét igen, de március 15-ikét nem rendel el megartandónak. A tanító fizetési minimumát 800 koronára teszi a terv, lakáspénzét 150 koronára, korpótlékát 100 koronára. Segédtanítót csak ott

talán jó lenne egy kicsit nem olyan nagyon urasan élni. De hát az aranyos kis feleség erre a hallatlan gorombaságra sirva fakadt, még azt is mondta, hogy ő nagyon boldogtalan.

Kádár Gyula pedig, a helyett hogy behozta volna az iskolából a nádpálcát és azzal hozta volna rendbe az ő aranyos kis feleségének a boldogtalanságát, egyéb pénzforrás után látott.

Uri barátjai befolyása folytán kapott is egy kis mellékjövédelmet. Az ipartestület megválasztotta jegyzőnek és a betegsegélyező pénztárát is rábízta.

Egy időre megint akadálytalanul lehetett folytatni az uri életmódot, mert hát az ember pillanatnyi zavarából könnyen kiesegetheti magát, ha pénztár van a kezére bízva, két-három frt ma, két-három frt holnap, majd visszatesszem eszembe. De hát sok kicsi sokra megy, eszembe egyébre is kell, mikor már a két-három frtból két-három száz frt lett, a jó kollegák pedig nem akartak újabb váltót aláírni, az uri barátokat pedig nem lehetett az ilyen szívessegre fölcsóválással elidegeníteni és sértetni, egyet gondolt Kádár Gyula... Uri ember léte nem engedi magát tolvajnak nevezetni... Iskolájában tanítványainak csendes foglalkozást ad, ő is csendesen foglalkozik, levelet ír három-négyet, mikor a levelekkel készen van, ott bagyja mind a három-négyet az asztalán, ő pedig kimegy a tiszpartra, jobb halántékához teszi a revolver csövét és elűti... bele csuszik a Tiszába és nyomtalanul eltűnik a piszkos habokban... *

A lövés zajára az uri barátok megijednek... szét rebbennek, mint az a verébcsoport, mely a cseresnyefán lakmározott és a gazda közéjük lőtt.

Azt mondja a dal: Rövid az élet, örök a sir. Az okos minden perécét vigan tölti e földi életnek. Van még kert több is és abban fa, azonképen van könnyelmű ember több is annak terített asztala. Az uri barátok oda sereglenek és vigan lakmároznak újra, mint verébek a fán.

lehet választani, a hol az öreg tanító nem tud magyarul ennek elhunytával azonban a segédtanítói állást be kell szüntetni. Kizárja a községi tanítói választásokból azt a tanítót, a ki nem magyar állampolgár, a ki nem tud magyarul és az 1882. év után olyan tanítóképzőben kapott oklevelet a tanfelügyelő láttaozása nélkül, a melynek oktató nyelve nem magyar. Ha magyarul nem tudó tanító helyett az iskolásközlet nem akar segédtanítót választani, akkor a magyarul tudó segédtanítót a tanfelügyelő nevezi ki és számára a községi pénzből 400 korona fizetést rendel. A reform-munkát második része: a községi népiskola rendtartása. Nevezetes rész itt a tanító eskütje. A megválasztott tanító megesküszik, hogy a király, a magyar nemzet baze és annak szentesített törvényei iránt tántoríthatatlan hűséget fog viselteni. A tanító fegyelmi vétséget követ el, ha az állam által eltiltott iskolásközletet használ. Büntetés lehet 600 korona pénzbüntetetés vagy két hónapi fogság és hivatalvesztés is. Államellenes a terv szerint az olyan cselekmény is, mely az államnnyelvnek a törvényben meghatározott alkalmazása ellen irányul, akár az iskolában, akár azon kívülről. Az iskolai rendtartás egyéb részei megfelelnek az állami iskolák számára tavaly kiadott utasításoknak.

A közigazgatás egyszerűsítése. A belügy-minisztérium a belügyminiszter vezetésével a legnagyobb serénységgel dolgozik a közigazgatás egyszerűsítésének életbevitelén. Már júniusra a belügyminiszter anketét hív össze a gyakorlati élet és törvényhozás tagjaiból, a melynek az lesz a feladata, hogy a közigazgatás egyszerűsítésének az árvalóját és megyei adminisztráció körében való életbevitelét felől mondjon véleményt, mintán az életbevitelét a főbebezési szakban már megtörtént. Az anket kész anyagot kap munkájához, a melylyel hamar elkészülhet s így az egyszerűsítés már a jövő év első napjaiban életbe fog lépni.

A tisztviselői fizetések. Az államtisztviselői fizetések általános rendezésének alapmunkálatai már elkészültek és már ott vannak Lukács László pénzügyminiszternél. A tervet alapján osztják szét a tisztviselők közt július elsején azt a három millió koronát is, amit a pénzügyminiszter az 1902 ik évi budgetben a fizetések rendezésére az idénre felvett. A minisztériumi rendező bizottság plénuma ugyanis a fizetés-főlemelés megszabásánál az összes tisztviselői rangfokozatokat három csoportba foglalja, még pedig a szolgálati idő tartama szerint ekként: I. csoport, akik 1894. előtt nevezettek ki. II. csoport, akik 1898. előtt nevezettek ki. III. csoport, akik 1898. után nevezettek ki. Az első csoport tisztviselői három harmadát kapnak fizetés-emelés gyanánt annak a különbözőzetnek, mely az osztrák és magyar államhivatalnokok egyes fizetési osztályai közt ma fonnáll, a második csoport embeire ennek a különbözőzetnek két-harmadát, a harmadik csoportba eső tisztviselők pedig egyharmadát kapják.

A szerb kongresszusi képviselőjelöltek Bácskában.

Nagy mozgalommal vannak szerb testvéreink abból az alkalomból kifolyólag, hogy a folyó évi június hó 8-ára Karlóóra egybehívott egyházi kongresszusra kit küldjenek képviselőül. A mozgalom az egész vonalon megindult és a legerősebb akciót a radikálisok fejtik ki, a kik nagy többséggel akarnának a kongresszuson résztvenni. Járják is a kerületeket minden irányban és meg lehetős lelkesedéssel fogadják őket a nép, azonban a higgadtabb elem más szemmel itéli meg a helyzetet, mint tényleg a hogy van; bennünket legközelebb érdekel Zombor városa, ahol szintén van a radikális pártnak jelöltje, amennyiben ugyanis a választók egy része fölléptette radikális programmal Másits Novák szállási gazdát.

Nincs különben Magyarországon és Szerém megyében olyan kerület, a hol a radikálisoknak jelöltjük nem lenne.

A bács megyei jelöltek ezek:

Zomborban: dr. Drakulics Pál pártonkívüli és Másits Novák radikális párti.

Ó-Sztopári kerületben: dr. Pávlovits Simon vármegyei főorvos pártonkívüli, dr. Krónits István zombori ügyvéd liberális párti és Gyorgyevits Döme ujvidéki tanító radikális párti.

Szabadkán: Miloszávlyevits Milán klerikális dr. Manojlovits Vladisláv radikális párti.

E három világi kerület együttesen egy egyházit választ, a választási hely Zombor, jelöltek: Kupuszárevits Lyubomir kerületi esperes klerikális párti és Jovánovits János rajicsi (pakraci egyházmegye) plébános radikális párti.

Ujvidéken: Gosztovits Pál ügyvéd liberális párti és dr. Miletics Szlavkó radikális párti.

Palánkai kerület: Gosztovits Pál liberális párti, Sztojsits Dusan zentai tanító radikális párti és dr. Dungserszky Gedeon pártonkívüli.

E két kerület együttesen egy egyházit választ, jelöltek: Csirics Milán kerületi esperes klerikális párti és Popovits Bozsidar ujvidéki plébános radikális párti.

Ó-Becsei kerület: dr. Malesevits István zentai ügyvéd liberális párti és dr. Kraszovjevits György karlócai ügyvéd radikális párti.

Zsablyai kerület: dr. Vucetics Illés ujvidéki ügyvéd liberális párti és dr. Musiczky Döme ügyvéd radikális párti.

E két kerület együttesen egy egyházit választ, választási hely Zsablya, jelöltek: Borota János kerületi esperes klerikális párti és Jelcsits Iván ó-becsei káplán radikális párti.

Igy tehát Bács megye összesen választ 10 képviselőt és pedig 7 világit és 3 egyházit.

Melléklet

A radikális párt ige van az, hogy mivel minden uton párt előnyeit hirdeti legelterjedtebb is osztály a liberális oszlik.

Dr. Drakulics évi május hó 16-án épület udvarán, mint tisztelet után fogja tisztelet után fogja melyen jelen lesz Tómy Jása, a szerb Ujvidékről.

A választások május hó 19-én fognak választási elnök dr. P.

Megemlítőndőn ecen föllépett párt Milán főispán is Jovánovits szerb költővel szembe hogy az erdeviki ke van léptetve radik György zombori di októ.

Püspök

Sevics Mitrofan

Bács-Kula közönség nélkül nagy pompával. Sevics Mitrofan bácsi jú hó 7-én indult Ujvidékre Masirevits karlocai szerb udvari pap és egy tizenkar kíséretében.

Ujában a kulai járá Tamás főszolgabíró van. A vonat négy óra után óriási számú közönség fogadta a főpapot. A közlobogók alatt állottak a tüzoltóság tövisi Racz Gáklérus, a gör. kei. papság hivatalok. A várakozók a nagyszámú előkelő hö

A vonat megállta vármegye és járás közönséggel üdvözölték és „Isten hozott”-at. A püspök közönte meg. Boberity litiközönség nevében üdvözölte szerbül köszönetet mond

Ezután a püspök által összeállított pompa indult a hosszú diszmenet hat lovas rendőr nyitotta gazdasági intéző előlov lovabandérium, utána reudórfelügyelő, Szecheny fogata, kinek oldalán lö ségi elljáróság 2 négye belül 75 kocs. A menet bogozott diadalnak volt ben pompázó Szecheny a piacter és Arpad utcán lapodott meg.

Itt Kupuszárevits I. üdvözölte a főpapot, ki levöket megaldotta.

Este 8 órakor a k órákor indult meg a fák ság, ipartestület és óriá mellett a g. k. plebánia éneke után Borovánszky közönségetben álló jejeszép magyar beszéddel, pedig a g. k. szerb hitközpontok, ki a leleken német nyelven közönte az iparos dalárda magy énekkara szerb dalt ének

Az ünneplés után a nézte a kivilágított város diszben fénylett.

Másnap a templom istenitisztelt volt, melyet celebrált. A szentmise ut hívőkhoz intézett levelet kitűnő hatást tett a nagy Levelében a püspök hivertetere, a más vallásnak és felebaráti szeretetre lit testületek tiszteletnek.

Délben egy órákor szerető házában ebéd volt a község vezérferiai is jelen volt dr. Hadzsy János Ferenc arvaszéki elnök, dr. Jankovits Dusan arvaszéki a püspök mondta a király Kálmánra és Latinovits Pál szebb felköszöntőket mondó vánszky Gyula, dr. Hadzsy Kupuszárevits Lyubomir, lovits Simon, Buschberkarenc, Racz György, Szecheny Tamás és Vidiczki kovili magyar nyelvzettel).

Ebéd után a püspök megszegése végett — mel a kum — a szerb iskolai fias szellemű szép beszédet kormányt, főispánt és a

A radikális párt zömét a tanítók képezik és így van az, hogy ez a párt a legmozgékonyabb, mivel minden uton-útfélen a tanítók a radikális párt elnökeit hirdetik, ennél fogva ez a párt a legelterjedtebb is a népnél, míg az intelligens osztály a liberális és klerikális párt között megoszlik.

Dr. Drakulics Pál programbeszédjét folyó évi május hó 16-án tartja meg a szerb iskola-épület udvarán, míg Másits Novák vasárnap istentisztelet után fogja programbeszédjét megtartani, melyen jelen lesz a jelölt győzelme érdekében Tómyi Jása, a szerb „Zasztava” szerkesztője Ujvidékről.

A választások egész Bácskában 1902. évi május hó 19-én fognak megejteni; Zomborban a választási elnök dr. Popovits István városi főorvos.

Megemlítettök tartjuk még azt, hogy Versecen fölépített pártonkívüli programmal Zákó Milán főispán is Jovánovits János (Zmaj), a híres szerb költővel szemben, ki radikális párti, továbbá, hogy az erdeviki kerületben egyházi jelöltül föl van léptetve radikális programmal Pávkovits György zombori diákonus és gimnasiunai hitoktató.

Püspök látogatás.

— Sevics Mitrofan Bács-Kulán. —
— Saját tudósítónktól. —

Bács-Kula közönsége vallás és nemzeti különbség nélkül nagy pompával, fényvel és ünnepléssel fogadta Sevics Mitrofan bácsi gör. kel. püspököt. A püspök folyó hó 7-én indult Ujvidekről Vidicski kovili zárdafőnök, Masirevits karlócai szeminiáriumi teológiai tanár, két udvari pap és egy tizenhét tagból álló egyházi énekkar kíséretében.

Ujában a kulai járás első községében dr. Széchényi Tamás főszolgabíró várta és vele utazott Bács Kulára. A vonat négy óra után robogott be a pályaudvarra, hol óriási számú közönség gyűlt össze és riadó éljenzéssel fogadta a főpapot. A községi egyesületek is mindannyian lobogók alatt állottak a peronon, ott volt az önkéntes tűzoltóság tövisi Rácz György főparancsnokkal, a r. k. klerus, a gör. kel. papság, a községi eljárási és egyéb hivatalok. A várakozó küldöttség fényét nagyban emelte a nagyszámú előkelő hölgyközönség.

A vonat megállta után dr. Széchényi Tamás a vármegye és járás közönsége nevében igen szép lelkes beszéddel üdvözölte és mondott a főpásztornak szívélyes „Isten hozott”-at. A püspök a szép fogadtatást magyarul köszönte meg. Boberity Milan b.-kulai lelkész a gör. kel. hitközség nevében üdvözölte szerbül, melyre a püspök szerbül köszönetet mondott.

Ezután a püspök a helybeli szerb kisbirtokosok által összehívott pompás négyes fogatra szállott és megindult a hosszú díszmenet a község felé. A díszmenetet hat lovas rendőr nyitotta meg. Utána Manhold Kálmán gazdasági intéző előlovaglása mellett 85 főből álló lovasbandérium, utána tűzoltó zenekar haladt, majd a rendőrfelügyelő, Széchényi Tamás főszolgabíró, a püspök fogata, kinek oldalán Boberity Milan lelkész ült, a községi eljárási és négyes fogata, 20 hintó és még körülbelül 75 kocsi. A menet utjában három díszesen fellebogózt diadalkapu volt felállítva és a díszmenet a díszben pompázó Széchényi-ut, Damjanits- és Kossuth-utak, a piactér és Arpad-utca át a gör. kel. templomnál állapodott meg.

Itt Kupuszarevits Lyubomir zombori esp.-plébános üdvözölte a főpapot, ki rövid imát mondott és a jelenlevőket megáldotta.

Este 8 órakor a község fényárban uszott. 3/9 órakor indult meg a fátylas menet a dalárda, tűzoltóság, ipartestület és óriási számú közönség részvétele mellett a g. k. plébánia elé. A dalárda szép magyar éneke után Borovanszky Gyula, a község nagyerdemű, köztisztviselében álló jegyzője nagy lelkesedést keltett szép magyar beszéddel, Sztojkovits György ügyvéd pedig a g. k. szerb hitközség nevében szerbül üdvözölte a püspököt, ki a lelekemelő szép üdvözlést magyar és német nyelven köszönte meg. A beszéd elhangzása után az iparos dalárda magyar és az ujvidéki gimnázium énekkara szerb dalt énekelt.

Az ünneplés után a püspök fogatra szállt és megnézte a kivilágított várost, mely az ő tiszteletére ünnepi díszben fényelt.

Másnap a templom védszentjének napján fényes istentisztelet volt, melyet a püspök nagy asszisztenciával celebrált. A szentmise után felolvasták a püspöknek a hívőkhez intézett levelét, melynek hazafias szelleme kitűnő hatást tett a nagyszámú jelen volt magyarokra. Levelében a püspök hivat a baha iránti rendületlen szeretetre, a más vallásúak iránti tiszteletre, egyetértésre és felebaráti szeretetre hívta fel. Ezután a hatóságok és testületek tisztelegtek.

Délben egy órakor Boberits Milan lelkész vendégszerető házában ebéd volt, melyre a g. k. papság és a község vezérférfiai is hivatalosak voltak. Ezeken kívül jelen volt dr. Hadzsy János orsz. képviselő, Scultéty Ferenc arvaszéki elnök, dr. Pávlóvits Szimo főorvos és Jankovits Dusan arvaszéki elnök. Az első felköszöntőt a püspök mondta a királynak, a kormány fejére Széll Kálmánra és Latinovits Pál főispánra. Az ebéd után szoborral szobor felköszöntőket mondottak: Boberity Milan, Borovanszky Gyula, dr. Hadzsy János, dr. Hoffmann Károly, Kupuszarevits Lyubomir, Masirevits hitoktató, dr. Pávlóvits Simon, Buschbernik gimn. igazgató, Scultéty Ferenc, Racz György, Schneider Károly, dr. Széchényi Tamás és Vidicski kovili zárdafőnök (utóbbi gyönyörű magyar nyelvezettel).

Ebéd után a püspök és kísérete az ünnepi kalás megszegése végett — melynél dr. Pávlóvits Szimo volt a kum — a szerb iskolába vonult, hol a püspök hazafias szellemű szép beszédben köszöntötte fel a hazát, a kormányt, főispánt és a járási főszolgabírókat.

Este vacsora volt, melyen községünkben többen vettek részt. Ugy az ebéd, mint vacsora nagy díszére vált a szeretetreméltóságával mindenkit elragadott házi-asszonyok.

Másnap, pénteken a püspök több helyen látogatást tett. Delután pedig Hegyesen át, hová többen Kuláról elkísérték, Ujvidékre, székhelyére utazott. Elutazása alkalmával ismét többen a helybeliek közül bandérium és tűzoltósággal, zenekarral kísérték a vasúthoz, hol ismét dr. Széchényi Tamás járási főszolgabíró szép beszéddel búcsúztatta, utóbbi különben egészen Verbászig a járás székhelyéig kísérte a püspököt.

A püspök titléte alatt nyájassága, előzékenysége, hazafias gondolkodásával mindenkit elbámult. A fogadtatás egyéb sikere faradhatlan, mindeure figyelmét kiterjesztő Széchényi Tamás főszolgabíró érdeme.

Tagosítás.

A földmivelésügyi miniszter az általa a törvényhozó testületnek előterjesztési szándékolt új tagosítási törvény előmunkálatai ügyében a törvényhatóságokhoz és gazdasági egyesületekhez, egyes földbirtokosokhoz és szakférfiakhoz intézett körrendelete mellé kérdő pontokat csatolt, fölhiván, hogy tekintettel saját szűkebb hazájuk birtokviszonyaira, fölvilágosító válaszaikat hozzá fölterjesszék, melyek — valószínűleg — a tagosítási törvény felett tartandó anketeknél, tanácskozásoknál és kodifikációnál irányul és tájékoztatásul szolgálhatnak.

Örömmel üdvözöljük e mozzalmat, mert ebben egyrészt fölismertjük azon tagadhatatlan jó indulatot, akaratot és benső vonzódást, a mellyel Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur a hazánkban eddig mostoha gyerek szerepét játszó földmivelési viszonyai iránt viseltetik, másrészt a mozzalomban és a tagosítási eszme eme szerencsés végrehajtásában, nemcsak földmivelésünk iránt való érdeklődés, hanem közigazgatásunk intenzívtetésének, prosperálásának és előmenetelének, haladásának biztos hőfokát véljük feltalálhatni és láthatni.

Nyugot Európában a művelt nemzetek közt alig akadunk oly földmivelő népre, mely ma már nem élvezné a tagosítás és tagosított birtokon való gazdálkodás előnyeit, áldásos hasznát.

Elmaradtunk azon nemzetektől, mi annál fájdalmasabb, mert mi — bátran állíthatjuk — par force földmivelő nép vagyunk. Ezen elmaradásnak lesújtó okai azonban nem annyira bennünk, mint a körülöttünk és felettünk uralgó viszonyokban keresendők.

Földbirtokunk az uri gyámkodás és a hűbéri viszony terhe alul későn szabadult fel. Csak a jobbágyi köteleknek 1848. évben bekövetkezett megszüntetése és szétzúzása adott a földmivelő népeknek szabad és korlátlan tulajdonjogi és rendelkezési jogot. Ezen joggal a felszabadítás első korszakában a mi „konzervatív” természetű és vérű népünk annál kevésbé tudott élni, mert a fölszabadítás ténye oly váratlan, oly flagrants esemény volt, arra a földmivelő népet előkészíteni nem lehetett.

Ma jobbágy — rabszolga, holnap — szabad polgára a hazának.

A földmivelő nép ennél fogva az ősapáktól látott, tanult és megszokott gazdasági modorokon magát tul tenni annál kevésbé volt képes, mert hisz a meglepő események hatása alatt senki sem törődött vele.

A jobbágyi viszony fennállásának idejében a földes uraság rendelkezett a földmivelés felett és a jobbágyának szántani, ugarolni, vetni, aratni és takarítani úgy és akkor kellett, mikor az uraságnak tetszett. Ezen százados függő, az önálló rendelkezéstől és gondolkodástól a népet megfosztó viszony minden átmenet nélkül megszűnő, nem volt, ki a népet — lehetne mondani — a nagy szabadságtól megszédült népet oktassa és vezesse. Megmaradt tehát azon gazdasági kerékvágásban, a melyben évtizedeken át ősei is haladtak; megmaradt pedig annál inkább, mert az 1848—1849. évi események és a bekövetkezett szabadságharc nem voltak alkalmas médiumok békés mezőgazdasági kultúra fejlesztésére; a forradalom után bekövetkezett abszolutizmus pedig nem sok figyelmet fordított a földmivelésre, a földmivelő osztályra.

Ily körülmények után és viszonyok közt nem lehet és nem szabad azon csodálkozni, hogy Magyarország — e kiváló földmivelési ország — minden, bármily águ gazdasági előmeneteltől annyira visszamaradt. Sőt ezen elmaradást nagyon természetesen kell találnunk, ha meggondoljuk, hogy gazdasági vezérférfiak, gazdasági körök és egyesületek nélkül hullámoztunk a sötétben és hasonlítottunk a hullámozó tengerbe bocsájtott azon sajkához, melyről hiányzik a biztos kezű és értelmes kormányzó.

E rövidke vázlat világos tanujelét nyújtja annak, hogy — hitünk és nézetünk szerint — a közigazgatási legmagasb fokra csakis a tagosítás által és utján juthatunk és országunk lét-

forrásának, a mezőgazdasátnak prosperálását csakis a tagosítási törvény problémájának szerencsés megoldásában és végrehajtásában vagyunk képesek találni.

Nem új eszme, nem új nézet ez.

Az országos gazdasági egyesület már évtizedekkel ezelőtt, boldog emlékü Korizmic László elnöke utján felhívásokat menesztett az ország különböző vidékeire, nem ugyan hatóságokhoz vagy egyesületekhez, hanem egyesekhez, a kiktől a tagosítás eszméjének népszerűsítése, alkalmazása s végrehajtásának mily alakban leendő foganatosítása iránt fölvilágosítást kért.

Mi lett annak eredménye, ismeretlen: úgy látszik, a dolog elaludt.

Elaludt pedig azért, mert földmivelői népünk évtizedek előtt a tagosítás eszméjének fölfigásához még éretlen volt és irtóztott a tagosítástól épen úgy, mint annak idején a legelőfeloosztástól és istállózás rendszerétől.

Községi árvtári ügyek rendezése.

Tataháza.

A Tataháza községét terhelő régi árvtári tartozások rendezését az arvaszék által kiküldött bizottság: dr. Frank Mihály elnökhelyettes és Kémárky Endre tb. főszámvevő folyó évi április hó 18-án foganatosította a helyszínen az e célra szabályszerűen összehívott községi képviselőtestületi közgyűlésen.

A közgyűlés megnyitása után dr. Frank Mihály az ügyállás részletes kifejtésével előadta, hogy a hátralékként szereplő 10453 kor. 52 fillérnyi árvtári hiányt a község azért tartozik megfizetni, mert az átadás alkalmával ily összeg erejéig fedezetet a község nem adott, illetőleg mert a 457/1888. közgy. szabályrendelet 11. §-a alapján az átadásra vonatkozólag 1853/1889. határozattal az arvaszék a község árvtárát oly kikötéssel vette át, hogy minden egyes tartozásért a község mindaddig felelős marad, míg ezen tartozások be nem hajtatnak, illetőleg kellőleg nem biztosítottak. Ehhez járul az, hogy az arvaszék a községbeli árvtárakat nagykorúságuk elértekor kifizette, illetőleg azoknak kielégítése folyamatban van.

Kémárky Endre tb. főszámvevő kitűnő szaktudással adta meg a rendezés alá kerülő tartozásokra nézve a számszaki fölvilágosítást és előadta, hogy a felmutatott kimutatás szerint a tartozás törke, kamat és késedelmi kamatban 10453 kor. 52 fillérrel van ugyan kimutatva, minthogy azonban egy törke, kamat és késedelmi kamatban 586 kor. 56 fillér kifizetett, ennél fogva a tartozás 1901. évi december hó 31-ével törke, kamat és késedelmi kamatban 9866 kor. 56 fillért tesz ki és ezen összeg volna rendezendő, végül hogy a község részére kezelt tartalékalap 677 kor. 55 fillért tesz.

Ezek után a képviselőtestület kimondotta, hogy mielőtt a tartozás rendezésére nézve érdemleges vég-határozatot hozna, ejtessék meg minden egyes tartozás keletkezése, be- vagy be nem hajthatóságára a községi képviselőtestület közbenjöttével a részletes vizsgálat és mulasztás esetén az, hogy azért kit terhel a felelősség és ennek tartamára az ülést felfüggeszti.

A megejtett vizsgálat után, melyben a kiküldött bizottságnak nagy és nehéz munkáját Nagel Gyula b. elnök községi jegyző alapos közreműködése megkönnyítette, a képviselőtestület a következő véghatározatot hozta:

Tataháza községe kötelezi magát, hogy az 1901. évi december hó végével törke, kamat és késedelmi kamatban 9866 korona 54 fillért kitevő árvtári tartozást, mint tőkét annak 1902. évi január hó 1-től járó 4% os folyó és minden év január hó 1-től járó és minden év január és július hó 1-én esedékes fél évi kamatok után járó 4% os késedelmi kamatokkal 1903. évi január hó 1-től számítandó 10 év alatt, 10 évi egyenlő részletben Bács-Bodrogh vármegye arvápenztárába, vagy jogutódjának pénztárába befizetni akként, hogy a község a tőkének minden évben 1/10 részét köteles lefizetni, jogában áll azonban a községnek több évi részletet is minden előleges felmondás nélkül lefizetni.

H i r e k.

Lapunk jövő száma a pünkösdi ünnepekre való tekintettel folyó hó 23-án, pénteken fog megjelenni.

Kinevezés. A budapesti itélőtábla elnöke ifj. Margalits Ede ügyvédjelöltet a vezetése alatt álló tábla területére joggyakornokká nevezte ki.

Bizottsági tagválasztás. Az Adán megtartott vármegyei bizottsági tagválasztás alkalmával Király Lajos községi jegyző 118 szavazattal Fehér Sándor 83 szavazata ellenében, vármegyei bizottsági taggá megválasztott.

Az ipolyi díj nyertese. A magyar tudományos akadémiánál kitűzött 2000 koronás Ipolyi díjat a „Magyar kodexek forrásai” című jeles szakmunkájával dr. Varga Dömjén a bajai cisztercita r. főgimnáziumi tanár nyerte el.

Református isteni tisztelet. Pünkösöd hét-főjén délelőtt fél 11 órakor a református hívek számára urvacsorával egybekötött isteni tisztelet tartatik.

Kitüntetett kertész. Bednárz Károly Ó. Kanizsa község kertésze a Budapesteni tartott kertészeti kiállításon két díjat nyert. A kiállítási bizottság ezüst éremmel tüntette ki és ő nyerte el a Szelmács-féle tiszteletdíjat is. Bednárz Károly a községi kertészek közül az egyedüli az egész országban, a ki díjat nyert.

Piros pünkösöd napja. Vasárnap ránk köszönt a piros pünkösöd ünnepe és a keresztényvilág megüli a Jézus által megígért Szent Lélek eljövételének emlékeztetét, mely Urunk föltámadása után ötven nap múlva következett be. Nagyszerű esemény lehetett az, midőn az egybegyűlt apostolok felett tüzes lángnyelvek alakjában jelent meg a szent lélek. Ezért nevezzük mi ezt a nagyszerű ünnepet piros pünkösödnek és nem a rózsáról, mert van ugyan pünkösői rózsája, ha ez az ünnepe későbbre esik, azonban ha május derekán ünnepezzük, ilyenkor még ritka a rózsák, mint a fehér borboly. Hogy mily kedves ünnepe ez a magyar embernek, kitűnik ebből a gyönyörű népdalból is, melynek egyszerűen — minden betűje egy viráglevél:

Nem anyától lettél, —
Rózsafán termettél —
Piros pünkösöd napján
Hajnálban születél.
Órcáid rózsái,
Ha enyém volnának:
Égő szívem mellé
Tűznem bokrátnak.

Kinek ezt a nótát a szive diktálta, az bizonyosan pünkösői király a kinek szólott, valószínűleg pünkösői királyné lehetett. Hajdanában ez a szokás is sokkal nagyobb divatban volt, mint most és abból állott, hogy pünkösöd napján az isteni tisztelt után a legények legderekabbjait megválasztották pünkösői királynak, azt pedig, a ki a leányok közt legszebb és legjobb volt, pünkösői királynénak. Az apostolokra leszállott lángnyelvek jelképezik az örök szeretetet. Piros pünkösöd ünnepe alkalmából kívánjuk: szálljon leaz örök szeretet minden házra és ennek fényében ünnepelje azt boldogan minden család.

Polgármesterek kongresszusa. Városaink polgármesterei ez év folyamán Szegeden kongresszust tartanak, amelyen Hauke Imre polgármester is részt vesz. A kongresszuson egy fontos ügy kerül napirendre. Ugyanis a városok legnagyobb nyomorúságát és állami kizsákmányolását az képezi, hogy az állam igen sok terhet rárakja a városok vállára és ezeknek a zsebére teljesíti. Ezt a nagy és régi sérelmet is szóvá teszik a városok szegedi kongresszusán pünkösöd után. Az aradi hatóság hoz ide e dologban egy fontos javaslatot az idegen adók és illetékek behajtása tárgyában. Súlyos teherként nehezedik a városokra ez az adóbehajtási kötelezettség, melynek egy miniszteri rendelet értelmében kötelesek eleget tenni. A kimutatások tömegesen lelik el a városokat a s az a legképtelenebb a dologban, hogy a legtöbb esetben illetéktelenül. A községek, hogy lerázzák magukról a behajtás gondját, egyszerűen a városokhoz fordulnak, hol a fél tartózkodik, pedig nekik is, vagy csak éppen nekik állana módjukban a behajtást eszközölni. Mindennek eleje vétetnek, ha behoznak a vidéki városokban is a fővárosban érvényes szabályzatot. Budapest csak akkor vállalja el az idegen adók és illetékek behajtását, ha annak a megkereső községben való behajtatlansága igazolva van. Ez az egyszerű mód gyökeresen segítene a bajon s még a takarékoság szempontjából is előnyére válnék a városoknak.

Pongrác, Szervác, Bonifác. A három fagyos szent névünnepe — áldassék érte az Úr — legálább nálunk, minden fagy nélkül múlt el. A májusi fagyos szomorú emléke nem mindig pontosan ehhez a három kritikus névnaphoz van kötve. Néha előbb, néha utóbb köszönt be a hideg. De azért mindenki csak a fagyos szenteket emlegeti, azoktól fél és azokat szíjja. Jóllehet Pongrác, Szervác és Bonifác — mint a történelem mutatja — jámbor életű férfiak voltak s nem tehettek róla, hogy névnapjukat az armányos kalendárium csinálók éppen erre a három veszedelmes napra tették. Nemcsak nekünk, hanem Európa minden népének megvannak hagyományos napjaik, melyek alkalmából a fagyolt tartanak. Ezek a terminusok azonban nem mindig egyeznek. Rendesen április végén, vagy május elején van ilyen kiválasztott névnap. Csak a német sógörök tartanak velünk, a mikor a „drei Eisenmänner“-t emlegetik, a kiknek bizony semmi köztük sincs a májusi fagyokhoz. Legkevésbé Bonifácnak, kit forró szurokban főztek meg. Hátra van még Orbán napja. Ez a fagyos szent azonban ritkán hoz bajt, de ha hoz, nagyot hoz. Legutóbb 1866-ban volt Orbán napján országos fagy, a mikor minden elpusztult.

A zombori szabad lyceum-egyesület Beethoven-estélye. Jeleztük már annak idején, hogy a szabad lyceum egyesület előadásainak idej sorozatát, Beethoven zenéjének méltóságával foglalkozó estélyivel tervezte befejezni. Különféle akadályok miatt ezt a tervet ez ideig nem lehetett valósítani. Mint értesültünk, most már minden nehézség el van hátrítva és a tervbe vett Beethoven-estélyi pénteken, e hó 23-án d. u. 6 órára van kitűzve, még pedig a szegedi 46. számú cs. és kir. gyalogezred zenekarának közreműködésével, mely utóbbi az Egmond nyitányt és a bájos V. symphoniát fogja előadni. A szóbeli előadást: dr. Ferencsik Lajos főgimnáziumi tanár tartja. Előre látható lévén, hogy a közönség nagy számban fogja ezt a rendkívül élvezetesnek ígérkező előadást felkeresni, de azért is, mert a zenekar is több helyet foglal el, mint a mennyit a lyceumi előadások rendes helyisége — a városbáza nagy terme — nyújt: az előadás kivételesen a színházban fog megtartatni, a miből önként következnek, hogy a lyceumi előadások eddig következetesen követett egyik főelven: az ingyenes belépésen valamennyire tágitani kellett s így elkérthetlenné vált, hogy erre az előadásra csak jeggyel lehet belépni, még pedig olyként, hogy a páholytulajdonosok elővételi jogukat az egyesület titkárnál akár szóbeli, akár írásbeli uton, a rendes páholyarok lefizetése mellett, e hó 21-ig érvényesíthetik, azon túl az összes helyek ingyen bocsátatnak a közönség rendelkezésére, azzal az egyetlen megszorítással, hogy az egyesület pártoló tagjainak igényei első sorban fognak figyelembe vétetni. Evégből az egyesület titkárja e hó 20-ától kezdve naponként d. u. 6—7 óráig az egyesület hivatalos helyiségében (Zarándok utca, Bárányfele ház) fog tartózkodni. Nincsen kizárva, hogy az előadás esetleg ismételtetni fog, miről annak idején hirdással leszünk.

Halálozás. Bajáról kaptuk a következő gyász-hírt: öv. bajsai Vojnits Benjáminné sz. Vojnits Katalin földbirtokező életének 82-ik évében folyó hó 12-én elhunyt. — Az elhunyt bajsai Vojnits József fia és ómorovicsai Vojnits Dávid fiére és nagyszámú rokonság gyászolja.

Latinovits Pál főispán gyűjtése az újtemplomra.

Az épülő újtemplomra ömeltősága a főispán ur által megindított gyűjtéshez adományokkal a következők járultak:

Folyó hó 13-án megjelent 37. számunkban a befolyt adományok összege 4083 K 46 f.

Dr. Szucsics Sándor ur gyűjtése (Csavoly):

Dr. Szucsics Sándor 20 kor., Petz Gábor 2 kor., Hegyesi Benő, Hallossy Kornél, Michler Sebestyén, Schworer Lajos, Michler Nándor, N. N. 1—1 kor. 28 K—f.

Bajai takarékpénztár gyűjtése:

Bajai takarékpénztár 20 kor., Bajai kereskedelmi és iparbank 10 kor., Sztrély Lipót, Allaga Ottó 5—5 kor., Michlsch István, Sebmacher Frigyes, dr. Nicolaus Béla, Dely Géza, Pollermann Bertalan 2—2 kor. 50 K—f.

Dobozy János ur gyűjtése (Dautova):

Dobozy János 2 kor., Lajkó Verona 1 kor., Dobozy János 2 kor. 5 K—f.

Futó Ferenc ur gyűjtése (O-Kér):

Sigmond Göntér (O-Sóóvé), Forster Ignác 3—3 kor., Futó Ferenc, Werner Géza (Uj-Sóóvé) 2—2 kor. 10 K—f. 20 K—f.

Bács-almási takarékpénztár 4196 K 46 f.

Az eddig befolyt adományok összege

Ének a magasból. Az újtemplom tornyainak építése napról-napra szépen halad előre. Láthatólag emelkedik fel az ég felé és nem sokára a tornyok következő tetőzést jón munkába. A toronyépítést mindig nagy számú közönség érdeklődéssel nézi, a mint a szükséges anyagot lovak által hajtott emeltyűk emelik fel. A déli munkaszünet alatt rendszeren a magasban dolgozó munkások dalokat zenének, melyek messze elhangzanak. Most még világi dalok szólnak a toronyról a magas ég felé, — de ha ily szorgosan halad a munka — nem sokára Isten dicsőítő hymnusát fog zenengi az új templomból.

Az úti ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara dr. Veres Jenő ügyvédet Német-Palanka szék-helylyel az ügyvédek közül vezettet lajstromába felvette.

Zeneestély. A zombori filharmonikusok társulata 1902. évi május hó 16-án este 8 órakor, a városbáza nagytermében zeneestélyt rendez, a következő műsorrall: I. Schütt. Suite op. 44. Zongora és hegedűre. Allegro risoluto Scherzo vivace. Canzonetta con variazione. Rondo a la russe. Előadják: Zabel János és Csavojác János. II. Tollinger. Zacsinka. Szerenád. Hegedű, zongora és harmoniumra. Menuetta. Arietta. Kóla. Előadják: Csavojác János, Tunner Nándor és Zabel János. III. Schubert. Ötös (Forellen Quintett) op. 114. Zongora, hegedű, viola, gordonka és bőgőre. Előadják: Zabel János, Paul Mariska, Csavojác János, Paul Kálmán és Winter Antal. Ezen előadásra a társulat tagjai és hozzátartozói feltétlenül, nem tagok az igazgatótól kieszközölt beletijegy előmutatásának feltétele mellett jelenhetnek meg.

Esztérgamy István emlékére újabb adakoztak: Teszak Gyulané 10 kor., Szody Matyásné 3 koronát.

Kegyűri bizottsági ülés. Városunk r. kath. kegyuri bizottsága a városbáza nagytermében 1902. évi május hó 19-én délelőtt 11 órakor rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Apát-plébános előterjesztése a bérmlására leutazó Ersek ur öngyémeltőségének miként leendő fogadtatása iránt. A főszentszék határozata az iskolaszéki tagválasztás ellen beadott felebezés tárgyában. A városi tanács megkeresése a plébánia előtti aszfaltjárda szabaddá tétele tárgyában. A kincstári ügyészség megküldi a Szt János-kápolna telkére vonatkozó szerződés tervezetét. Az egyházmegyei főhatóság leirata az 1902. évi költségeloirányzatok jóváhagyása tárgyában. Az egyházpénztár, iskola-alap és Kóris József-tele kápolna-alap 1901. évi zárszámadásai. Az egyházzá-nyagyonkezelőség jelentése a 7. és 8. számú bolt-helyiségek bérbeadása és átalakítása tárgyában. Ugyanannak előterjesztése a plébániapüllet kényelmének kijavítása tárgyában. Ugyanannak előterjesztése a szükséges kömives és asztalosmunkák elrendelése iránt. Ugyanannak előterjesztése az Ersek ur szállásal szolgáló lakosztály kijavítása iránt. Apát-plébános előterjesztése az elron-galódott templomi ruhák beszerzése iránt. Ugyanannak előterjesztése új nemzeti színű zászló beszerzése iránt. Az egyházzá-nyagyonkezelőség jelentése a hátralekös párbérek behajtása tárgyában. Cselyuska Ádám kéréme a terhére bekebelezett zálogjog törlése iránt. Eibach E. bádogos számlája az általa készített 2 kényenyoldalekról. Angster József és fia számlája a templomi orgona kijavításáról. Bienenstock Lipót és fia számlája a bizottság részére szállított helyegzőről. Az egyházzá-nyagyonkezelőség betervezteti Lovrits sztl. Verbovsky Róza, özv. Esztérgamy István, özv. Mally Lőrincné, Bunyi Helén és Gasparits Teréz és Agatha misealapító-leveleit. Elnök jelentése Gromilovits István temetőr ellen emelt panaszz végleg-ezése tárgyában. Az egyházzá-nyagyonkezelőség jelentése Masirevits Péter és társai elleni ügyben. Beretts Antal kérénye párberhátralekának befizetésére halasztás engedélyezése iránt. A városi tanács átírta Földki Péter párberhátraleka tárgyában. Ugyanannak átírta Bodonyi János párberhátraleka tárgyában.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat 1902. évi május hó 21-én délelőtt 11 órakor hivatalos helyiségében (Budapest, V. Thonet-udvar I. emelet) XXX. rendes közgyűlést fogja megtartani. Napirend: 1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről, valamint az évi számadások és az 1901. évi zármerleg előterjesztése. 2. A felügyelő-bizottság idevonatkozó jelentése. 3. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság javaslata alapján az alapszabályok 69. §-a szerint mutatózó jövedelem hovatértésére iránti határozathozatal. 4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság az elsőbbségi kötvények utáni kamathátralekók könyvelése tekintetében tett együttes előterjesztés feletti határozathozatal. 5. Négy igazgatósági tag és két felügyelő-bizottsági tag választása. 6. Az elnök, igazgatóság és felügyelő bizottság díjazásának megállapítása. 7. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak az 1901. tüzletére szóló felmentvény megadása.

Nyilvános nyugtázás. A zombori magyar jótékony nőegylet által 1902. évi május hó 5-én rendezett műkedvelői színelőadásnak bevétele a jegyekért 523 kor. 80 fil., fellülizetésekből (fellülizettek: Fernbach Bálintné 10 kor., Konyovits György 2 kor., N. N. 1 kor. 60 fil., Bertolinó Sándorné 5 kor. 64 fil.) 19 kor 24 fil. Összes bevétele 543 kor. 04 fil. A kiadás 235 kor. 64 fil. Maradt tiszta jövedelem 307 kor. 40 fil. — Az előadásához szükségelt egy szép ebédlői butor berendezést a helybeli árucarnok díjtalanul engedte át. Fogadják ugy a fellülizetők, mint az árucarnok igazgatósága ez uton is a nőegylet hálás köszönetét. Mihályi Jánosné, egyleti elnök.

A zomborvidéki rabsegélyző-egylet 1902. évi május hó 18-án, — vasárnap — a zombori kir. törvényszék polgári tanácstermében (megyeház I. emelet) tartja meg a rendes évi közgyűlést, a melyre a tagok ez uton meghívattak.

A Nemzeti Szalon Újvidéken. Mint Újvidékről jelentik, vasárnap délelőtt nyitották meg a fellobogózt városbáza két nagy termében a Nemzeti Szalon képkiallítását díszes közönség jelenlétében, a melynek soraiban ott voltak: Sévics szerb püspök, Vanner alvezetés és számos előkelőség. Budapestről Vészi József alelnök, Ernszt igazgató, dr. Róza titkár, számos művész, író és hírlapíró. Vészi József alelnök szép üdvözlő beszédet mondott, mely után Wlassics Gyula képviselő és közoktatásügyi miniszter megbízásából a vállviselésében Péter Pál főispán mondott hatóság megnyitói beszédet, kiemelve a tárlatnak nemzetiségi szempontból való fontosságát. — Délben 300 terítékű bankett volt, a melyen az első felköszöntőt a főispán mondotta a királyné és utána Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszterre. Vészi József Újvidék közönségére és a főispánra. Róza titkár a tárlatot rendező újvidéki bizottságra, Nemess Sándor ügyvéd a megjelent művészekre, Sztratirovits h. polgármester a művészekre a város nevében, Vészi J. a polgármesterre, Seress a hölgyekre, Rohonyi Gy. a közös hadsereg és a honvédség megjelent képviselőire mondottak felköszöntőket. Párechich tanár véglt a püspököt, Zaubauer szerkesztő a budapesti sajtót, Ringhofer törvényszéki elnök Vészi Józsefet köszöntöttek fel. Este a színházban diszlokálás volt, amelyen Somló Margit nagy hatással szavalt el Róza Miklós alkalmi verses prólogját. A vendégek másnap kirándulást tettek Kamenicára és Belgrádba.

Hangverseny. A bajai kir. állami tanító képző intézet f. hó 17-én a Bárány szálló nagytermében a Ferenc József tanítóháza, részben saját „ifjúsági segítő-alap“ javára zártkörű táncvigalommal egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny műsora a következő: Hunyady László nyitánya. Erkel Ferenc. Zongorán előadják: Janosits Antal és Szohner Sándor IV. o. t. A második asszony. György Vilmostól. Szavolja: Pápa János IV. o. t. Dallunepen. Férfikar. Thern Károlytól. Éneklő ifjúsági énekkar. Naszindul. Mendelssohn Bartholdy F. előadják: Janosits Antal, Mayer Ferenc, Titz Antal (I. hegedű); Antal Ferenc, Jaramazovits Simon (II. hegedű); Horváth István (cello); Szohner S., Fehér Ernő (zongora). Magyar vigjáték. Nyitány Kéler Bélától. Előadja az ifjúsági zenekar. A világi szim-bal-mos. Szerző Sipos Antal. Zongorán előadja: Janosits Antal IV. o. t. Rege a csodaszarvasról. Arany Janostól. Zenéjét írta Sztójánovits Jenő. Előadja az ifjúsági ének-és zenekara. Rákóczy induló. Négyeskarra, zongorára és zenekarra alkalmazta Bene Gyula. Előadja az ifjúsági ének-és zenekara.

A hitelszövetkezetek adóreformja. Az önállóan működő szövetkezeteknek országos köteleke dr. Münnich Aurel elnöke által folyó hó 8-án Budapestben az István főherceg-szálló nagytermében tartotta meg I. országos kongresszusát, mely alkalommal Molnár Ferenc a bezdáni iskolák igazgatója, ki a bezdáni kölcsönös segélyező szövetkezetet képviselte, „A szövetkezetek megadóztatásáról“ felolvasást tartott. A kongresszus felolvasónak állásfoglalását egyhangulag magáévá tette és a következő határozati javaslatát: „Mondja ki az országos értekezlet, hogy az önállóan működő szövetkezeteknek adóreformját előzbatlanak tartja, annak érdekében országos mozgalmat indít s minden törekvésével oda irányítja, hogy a szövetkezeteknek működését korlátozó törvények és összefüggő rendeletek módosítása mellett a szövetkezetek tágabb keretű működése biztosítsassék. E célból: a) a mozgalomba bevonja az ország összes szövetkezeteit s precizirozott kérdőpontok szétbocsátásával adatokat gyűjt memorandumok előterjesztésére; b) az országos működés céljából kibocsátandó mintaszabályzatában egységes, lehető mérsékelt kamatláb megállapítása iránt javaslatot terjeszt; c) ezen határozati javaslat elkeresztültvitelére a kötelek igazgató-sága bizassék meg“ — további eljárás végett a kötelek igazgatóságához tette át. — A kongresszusnak igen érdekes tárgyat képezte még dr. Hódosi Lajosnak felolvasása: „A szövetkezetek és a törvényhozás“ című munkálata; — dr. Karácsonyi Lipótnak „A szövetkezetek fejlődése a nyugateurópai államokban“ és dr. Fűredi Jakabnak: „A szövetkezetek etikai hatásáról“ című munkátok.

Halálozás. Deszpy Jánosné sztl. Radojevits Krisztina, Deszpy János vármegyei tisztviselő felesége. életének 49 ik évében elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Új cigányzenekar. Városunkban egy új cigányzenekar alakult. Köblöczky Andris — a kedvelt Andris — ki azelőtt Hercenberger Sándor zenekarának kiváló primása volt, egy teljes zenekart szervezett, mely a pályaudvari vendéglőben minden estüttörtök és vasárnap délután rendezendő hangversenyen fog játszani. Lapunk-ban közölt hirdetésre felhívjuk a közönség figyelmét.

A pikáns képes levelezőlapok. Mióta a bélyeggyűjtés szenvedélyt a képes levelezőlapok láza váltotta föl, a gyűjtésre leginkább érdemes tájképes lapokat egészen kiszorították a modellek után készült képes lapok, melyeknek nagy része nyílt sértés a jó izlés s a szeméreméret ellen. A pénzügyminiszterium közelebb igen erélyes rendeletet bocsátott ki, mely kitűnő orvosság a pikáns levelezőlapok elharapóztott mé-telye ellen. E rendelet értelmében ezental egyetlen tőzsdében s italelárusító helyen sem szabad forgalomba bocsátani a szeméremet sértő levelezőlapokat. Ha valaki a rendelet ellenére ily kibagást követne el, attól a pénzügyigazgatóság nyomban megvonja a dohányeláru-sítási vagy italmérségi engedélyt. És ez a rendelet — hisszük — nem lesz írott malaszt.

Eljegyzés
Valéria közkörh
Ilonkát Bács-Alm
Száz kal
megbízásból O-
fajd kakaát kült
sikerebb állapot
becserélésével G
Mindenki kapha
kakas becserélés
Óriási sz
lenséget jelent o-
háznál történt a
áldozatul. Egy k
a sörházhoz, a n
kell lennie — sok
építómester. Ha
és feltétlen elők
után szorgalmas
rosok és napszám
összetakolt állvány
kisleány sikolya
bereket, de már n
sok deszkából ál
pant. A felső jára
ekkel és rázuhav
rombolta, a rajta
az alsó állványon
ben, sőt az egyik
sorokat írom, bizo
összekötő gerend
tak a fűt levő en
mében összpreste
száján, orrán és f
dozásba vették, d
kelteni. Miután a
szerencsőták, bel
len. A szerencsétl
hatóság kiküldött
tizenhárom munk
vagy sértült meg.
szüvedett. Az enl
tek meg és a körh
számos, a kinek a
zan Mihály kömv
össze, mig Kiss P
sértüléseket. A hat
állványokban talál
Major vállalkozt
lauságért már föl is
Állatgész
dr. Koós Mihály mi
m. kir. állatorvosas
című munkáját az é
azt megrendelni ó
dr. Koós Mihály se
2.) forduljanak.

Dr. BA
BITTER

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.
ERVÉNYES 1902. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ETŐL.

Budapest—Zimony—Belgrád.

Viasza		Viasza		Viasza		Viasza	
szám. V.	gyvsz. V.	szám. V.	gyvsz. V.	szám. V.	gyvsz. V.	szám. V.	gyvsz. V.
10.20	3.35	10.20	3.35	10.20	3.35	10.20	3.35
Oda		Vissza		Oda		Vissza	

magyar...
rende...
gyekért...
rnbach...
1 kor...
24 fil...
or. 64...
Az elő...
ndezést...
gadják...
ága ez...
nosné,
1902...
ri kir...
emelet)...
tagok...
vidék...
fellobo...
Szalon...
helynek...
ner al...
József...
művész...
beszé...
és köz...
letébe...
szédet...
való...
volt, a...
királyra...
szerte...
Rózsa...
Nemess...
irovits...
Vészi...
i Gy. a...
iselőre...
égül a...
ot, Ring...
ték fel...
ló Mar...
alkalmi...
tettek...
képző...
ében a...
segítő...
t hang...
etkező...
ngoran...
V. o. t...
Pápay...
rolytól...
elssohn...
Ferenc...
nazovits...
ner S...
y Kéler...
cimbál...
Jauosits...
anostól...
ag enek...
orára és...
ifjuság

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1902. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Budapest—Zimony—Belgrád.		Szabadka—Dálya		Szabadka—Ó-Becse		Szabadka—Baja		Szabadka—Ujvidék		Szabadka—Palánka		Szabadka—Rökös	
Oda	Vissza	Oda	Vissza	Oda	Vissza	Oda	Vissza	Oda	Vissza	Oda	Vissza	Oda	Vissza
szem. v.	gyorsv. v.	szem. v.	gyorsv. v.	szem. v.	gyorsv. v.	szem. v.	gyorsv. v.	szem. v.	gyorsv. v.	szem. v.	gyorsv. v.	szem. v.	gyorsv. v.
7.40	2.40	10.20	3.55	10.20	3.55	10.20	3.55	10.20	3.55	10.20	3.55	10.20	3.55
12.33	5.47	4.05	8.23	4.05	8.23	4.05	8.23	4.05	8.23	4.05	8.23	4.05	8.23
1.22	4.10	5.37	8.56	5.37	8.56	5.37	8.56	5.37	8.56	5.37	8.56	5.37	8.56
2.18	4.45	6.05	9.24	6.05	9.24	6.05	9.24	6.05	9.24	6.05	9.24	6.05	9.24
3.05	5.18	6.34	9.52	6.34	9.52	6.34	9.52	6.34	9.52	6.34	9.52	6.34	9.52
3.26	5.46	7.02	10.20	7.02	10.20	7.02	10.20	7.02	10.20	7.02	10.20	7.02	10.20
3.44	6.10	7.22	10.48	7.22	10.48	7.22	10.48	7.22	10.48	7.22	10.48	7.22	10.48
4.06	6.44	7.42	11.16	7.42	11.16	7.42	11.16	7.42	11.16	7.42	11.16	7.42	11.16
	7.30	8.07	11.44	8.07	11.44	8.07	11.44	8.07	11.44	8.07	11.44	8.07	11.44
	7.41	8.29	12.12	8.29	12.12	8.29	12.12	8.29	12.12	8.29	12.12	8.29	12.12

Eljegyzés. Schneider Miklós a szabadkai Mária Valéria kórház gondnoka, eljegyezte Petrekonits Ilonkát Bács-Almásán.

Száz kakas. A földmíveléstudgyi miniszterium megbízásából O-Becse és kerülete részére 100 darab fajt kakaast küldenek, hogy a baromfityenyésztés jobb és sikeresebb alapot nyerjen. A kakasok felügyeletével és becsesítésével Gündör Ferenc tanító lett megbízva. Mindenki kaphat ott egy jó fajú kakast egy másik kakas becsesítésével.

Óriási szerencsétlenség. Óriási szerencsétlenséget jelent ó-becsei tudósítónk: A Gerber-féle sörháznál történt a katasztrófa, melynek emberélet is esett áldozatul. Egy kétemeletes szállító épületet építenek a sörhához, a melyen — miután e hó végére kézen kell lennie — sok munkást foglalkoztatott Major Jakab építőmester. Haladt is gyorsan a munka, de a gyors és felületes előkészületekért kívánták. A déli szél után szorgalmasan kezdtek ismét a munkához az iparosok és napszámások, mikor egyszerre a fölületesen összetakolt állvány inogni, roskadni kezdett. Egy munkáseány sikolya tette erre figyelmessé a dolgozó embereket, de már nem volt menekvés, mert a magas, sok deszkából álló emelvény mint kártyavár összeropant. A felső járda szakadt le a rajta dolgozó emberekkel és rázuhant az alsó emelvényre, azt is szétrombolta, a rajta levő embereket pedig összezúzta. Ezen az alsó állványon dolgozó sérültek meg veszélyesebben, sőt az egyik kőműveslegény, Szabó Lajos, mire e sorokat írom, bizonyára kimúlt. A nehéz deszkák és összekötő gerendák az alatta dolgozó kőművesre hulltak a fönt levő emberekkel együtt és a szó teljes értelmében összezúrák. A telefonon értesített orvosok a száján, orrán és füleén vörző fiatal embert azonnal gondozásba vették, de mindaddig nem bírták eszméltre kelteni. Miután a nehéz deszkák fejét és mellét is összeroncalták, belső vérzést is szenvedett és menthetetlen. A szerencsétlenség színhelyén megjelent azonnal a batóság kiküldöttje is és megállapította, hogy összesen tizenhárom munkás, részint férfi, részint nő, zuhant le vagy sérült meg. De ezek közül öt súlyosabb sérülést szenvedett. Az említett Szabón kívül súlyosabban sérültek meg és a kórházba vitettek még Egri Péter napszámás, a kinek a feje van több helyen bezúzva, Balzan Mihály kőművesnek pedig a jobb karja zúzódott össze, míg Kiss Péter az arcan és kezén szenvedett sérüléseket. A batóság emberei a rosszul megépített állványokban találtak a szerencsétlenség okát és ezért Major vállalkozót teszik felelőssé, akit vétkes gondatlanságért már föl is jelentettek.

Állategészségügy. A földmíveléstudgyi miniszter dr. Koós Mihály miniszteri segédtitkár és Tokányi László m. kir. állatorvosnak „Állategészségügyi rendeletek” című munkáját az érdeklődőknek melegen ajánlván, akik azt megrendelni óhajtják, hat korona beklüde mellett dr. Koós Mihály segédtitkárhoz (Budapest I. Tábor-utca 2.) forduljanak.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Jéggyár megnyitás.

A zombori Export-gőzmalom jéggyár üzemét

folyó hó 20-án, kedden, megkezd.

E naptól kezdve
Zomborban a házhoz szállít

JÉGET

és pedig:
métermázsáját 3 korona 20 fillérért,
egy téglát (12½ kiló) 40 fillérért.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

1080. szám.
P. 1902.

Az újvidéki kir. törvényszék mint urbéri bíróság ezennel közhírré teszi, hogy Kulyán Tósa és társai kérelme folytán az alsó-kovilyi 455. sz. betétben VII. és VIII. a. foglalt 1602 bold 340 □ öl s ez idő szerint tulajdonjogilag Alsó-Kovily község javára telekkönyvezett réti föld állítólagos egyénekenkénti felosztásának jóváhagyása, esetleg új egyénekenkénti felosztás megengedhetősége tárgyában az eljárás megindítását elrendelte s az 1890. évi 20326. számú I. M. rendelet értelmében a szültséges nyomozásnak a helyszínen vagyis Alsó-Kovily községhezatal leendő foganatosítására s egyéb a fentebb érintett I. M. rendelet s különösen annak 5. és 6. ik §-ában előirt jelen esetre vonatkozó kérdések tisztázása és megállapítására tárgyalási batáridőül **1902. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 9 óráját** kitzüzte és kiküldött bírónál Molnár Géza kir. törvényszéki bírót kirendelte.

A fent kitzüött helyre és batáridőre az összes érdekeltek a törvényes következmények terhével oly figyelmeztetéssel idézetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személynkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőitől gondoskodjanak.

Újvidéken, a kir. törvényszék mint urbéri bíróságnál, 1902. évi április hó 28-án tartott üléséből.

Bertits, Ringhofer,
jegyző. 3-2 elnök.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Szamlák.
Levélfejek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatú monogrammok.

itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvígalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

Közégi nyomtatványokból nagy rakfár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.
Telefon szám: 18.

ja. Az...
kötéleke...
n Buda...
tartotta...
Molnár...
áni köl...
tkezetek...
szus fel...
tette és...
z orszá...
kzetek...
erde...
kvését...
et korlá...
ositása...
se bizto...
z ország...
ok szét...
őterjesz...
csatandó...
kamat...
e) ezen...
gazgató...
kötélek...
ak igen...
nak fel...
s” című...
zövetke...
és dr...
atásáról“

JEGYZET. Az ottli órákú raggal 6 óra 50 percig tartandó díjjal 10 órásnál többet nem lehet tartatni. A menetrend felállításánál szemmel tartandó, a jobboldalt pedig általában felül olvasandó.

